MICHAEL COLLINS
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2023. november 23. [1]

C-221/22. P. sz. ügy

Európai Bizottság
kontra

Deutsche Telekom AG

„Fellebbezés – Verseny – Erőfölénnyel való visszaélés – A határozatot részlegesen megsemmisítő és a bírság összegét csökkentő ítélet – A Bizottság kamatfizetési kötelezettsége – Késedelmi kamatok – EUMSZ 266. és EUMSZ 340. cikk – Az 1268/2012/EU felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikke”

I. Bevezetés

1. Egy uniós intézmény olyan határozatot fogad el, amely alapján egy vállalkozás ideiglenes jelleggel pénzösszeget fizet az előbbi részére. A Bíróság ezt követően e határozat egy részét vagy egészét semmisnek nyilvánítja. A vállalkozás ezen összeg és az általa „késedelmi kamatnak” nevezett, a jogalap nélkül megfizetettnek nyilvánított összeg után felszámított, az összeg megfizetésének napjától a Bíróság ítéletének kihirdetéséig terjedő időszakra járó kamatok visszatérítését kéri az uniós intézménytől. Az uniós jog kötelezi-e az uniós intézményt arra, hogy e követelésnek eleget tegyen? Dióhéjban ez az a kérdés, amelynek eldöntését kéri a Bizottság a jelen fellebbezés keretében a Bíróságtól.

2. Az e kérdésre adott válasz az EUMSZ 266. cikk első bekezdését érinti. A Bíróság ítéletében foglaltak teljesítése érdekében az uniós intézmény által megteendő szükséges intézkedések közé tartozik-e az e keresetben kért „késedelmi kamat” megfizetése? Ezt az értékelést azon ítélkezési gyakorlat összefüggésében kell elvégezni, amely a „késedelmi kamat” kifejezést olyan különböző jogi fogalmak leírására használja, amelyek több célt is szolgálnak. A vita időnként a Lewis Carroll Through the Looking-Glass (Alice Tükörországban) című művében szereplő Humpty Dumpty (Dingidungi) és Alice közötti híres szóváltást juttatja eszünkbe. [2]

[1] Eredeti nyelv: angol.

[2] Humpty Dumpty: „When I use a word, it means just what I choose it to mean – neither more nor less” (– Ha *én* használok egy szót – mondta Dingidungi megrovó hangsúllyal –, akkor az azt jelenti, amit én akarok, sem többet, sem kevesebbet!”); Alice: „The question is whether you can make words mean so many different things” („– Az a kérdés – hitetlenkedett Alice –, vajon engedelmeskednek-e a szavak.”): L. Carroll, Through the Looking-Glass and What Alice Found There, Oxford Companions, 1986. Oxford Companion to English Literature (5. kiadás), VI. fejezet.

II. A tényállás és az eljárás

A. A fellebbezés előzményei

3. Az Európai Bizottság 2014. október 15-én elfogadta az EUMSZ 102. cikk és az EGT-Megállapodás 54. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (AT.39523 – Slovak Telekom ügy) hozott C(2014) 7465 final határozatot (a továbbiakban: 2014. évi határozat). A 2014. évi határozat megállapította, hogy a Deutsche Telekom AG és a Slovak Telekom a.s. megsértette az EUMSZ 102. cikket és az Európai Gazdasági Térségről (EGT) szóló megállapodás 54. cikkét. A Deutsche Telekommal és a Slovak Telekommal szemben egyetemlegesen 38 838 000 EUR bírságot, a Deutsche Telekommal szemben pedig 31 070 000 EUR külön bírságot szabott ki.

4. A Deutsche Telekom 2014. december 24-én keresetet nyújtott be a 2014. évi határozat megsemmisítése iránt.

5. A Deutsche Telekom 2015. január 16-án ideiglenesen 31 070 000 EUR összeget fizetett a Bizottságnak.

6. A Törvényszék a 2018. december 13-i Deutsche Telekom kontra Bizottság ítéletben (T-827/14, EU:T:2018:930, a továbbiakban: 2018. évi ítélet) 12 039 019 EUR összeggel csökkentette azon bírság összegét, amelyért a Deutsche Telekom kizárólagos felelősségét állapították meg. A Bizottság 2019. február 19-én visszatérítette ezt az összeget a Deutsche Telekom részére.

7. A Deutsche Telekom 2019. február 21-én fellebbezést nyújtott be a 2018. évi ítélettel szemben.

8. A Deutsche Telekom 2019. március 12-én 12 039 019 EUR késedelmi kamat megfizetését kérte a Bizottságtól a 2015. január 16-tól 2019. február 19-ig terjedő időszakra. A Deutsche Telekom a kérelmének alátámasztása érdekében a 2019. február 12-i Printeos kontra Bizottság ítéletre (T-201/17, EU:T:2019:81) hivatkozott.

9. A Bizottság 2019. június 28-án kelt levelében (a továbbiakban: vitatott határozat) megtagadta a késedelmi kamatoknak a Deutsche Telekom részére történő megfizetését, arra hivatkozva, hogy a 2018. évi ítélet a bírságcsökkentés névértékének visszatérítését írja elő. Az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról szóló 966/2012/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazási szabályairól szóló, 2012. október 29-i 1268/2012/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (a továbbiakban: 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet)[3] 90. cikkét alkalmazva a Bizottság a névértéket kamat nélkül fizette vissza, mivel ez az összeg az érintett időszakban negatív hozamot hozott. A Bizottság hozzátette, hogy fellebbezést nyújtott be a 2019. február 12-i Printeos kontra Bizottság ítélet (T-201/17, EU:T:2019:81) ellen.

10. A Bíróság a Bizottság fellebbezését a 2021. január 20-i Bizottság kontra Printeos ítéletben (C-301/19 P, EU:C:2021:39; a továbbiakban: Printeos ítélet) elutasította.

11. A Bíróság a 2021. március 25-i Deutsche Telekom kontra Bizottság ítéletben (C-152/19 P, EU:C:2021:238) elutasította a Deutsche Telekom által a 2018. évi ítélettel szemben benyújtott fellebbezést, amely értelmében a kiszabott bírság csökkentése jogerőre emelkedett.

[3] HL 2012. L 362., 1. o.

B. A megtámadott ítélet

12. 2019. szeptember 9-én a Deutsche Telekom a vitatott határozat megsemmisítése iránti keresetet nyújtott be a Törvényszékhez. A Deutsche Telekom azt is kérte, hogy kötelezzék a Bizottságot arra, hogy térítse meg részére az általa jogalap nélkül megfizetett összeg elérhetetlensége miatt őt ért veszteséget. Másodlagosan azt kérte, hogy a Törvényszék kötelezze a Bizottságot arra, hogy a bírság ideiglenes megfizetésének időpontjától annak visszafizetéséig késedelmi kamatot fizessen a jogalap nélkül megfizetett összeg után. E késedelmi kamatot az Európai Központi Bank (a továbbiakban: EKB) irányadó refinanszírozási műveleteire alkalmazott, három és fél százalékponttal növelt kamatláb, vagy másodlagosan olyan egyéb késedelmi kamatláb szerint kellett volna kiszámítani, amelyet a Törvényszék megfelelőnek ítél. Azt is kérte, hogy a Törvényszék kötelezze a Bizottságot arra, hogy az említett bíróság előtt folyó eljárásban hozandó ítélet kihirdetésétől a Bizottság által történő teljes visszafizetés időpontjáig terjedő időszakban a fizetendő összeg után késedelmi kamatot fizessen.

13. A 2022. január 19-i Deutsche Telekom kontra Bizottság ítéletében (T-610/19, EU:T:2022:15; a továbbiakban: megtámadott ítélet) a Törvényszék a jogalap nélkül megfizetett összeg elérhetetlensége miatt keletkezett veszteség megtérítése iránti kereseti kérelmet elutasította. A Deutsche Telekom nem bizonyította, hogy nyereségtől esett volna el amiatt, hogy nem tudta ezt az összeget a vállalkozásába befektetni, vagy hogy ezen összeg elérhetetlensége miatt el kellett állnia konkrét projektektől.

14. Ami a jogalap nélkül megfizetett összeg után annak megfizetésétől annak visszafizetéséig járó késedelmi kamatok megfizetésének a Bizottság által történő megtagadása miatti kártérítési igényt illeti, a Törvényszék megállapította, hogy a 2014. évi határozat az EUMSZ 266. cikk első bekezdésének kellően súlyos megsértését jelentette, amelynek következtében a Deutsche Telekomot veszteség érte. A Törvényszék megállapította, hogy az EUMSZ 266. cikk első bekezdése magánszemélyek számára jogokat keletkeztető jogszabály. Valamely jogi aktusnak az uniós bíróság általi megsemmisítése *ex tunc* érvényesül, vagyis visszaható hatállyal törli azt. Ha valamely uniós intézménynek jogalap nélkül fizettek meg valamely pénzösszeget, akkor jogosultság keletkezik ezen összeg késedelmi kamatokkal együtt történő visszafizetésére. A késedelmi kamat célja az, hogy átalányösszegben kompenzálja a követelés nyújtotta előnyök élvezetétől való megfosztást, és hogy az adóst ösztönözze az ítéletben foglaltak mielőbbi teljesítésére. A késedelmi kamatfizetés tehát a bírság törlését követően az eredeti állapot helyreállítására irányuló, az EUMSZ 266. cikk első bekezdése szerinti bizottsági kötelezettség elengedhetetlen összetevőjeként jelenik meg. A késedelmikamat-fizetési kötelezettség átalányösszegben kompenzál egy olyan objektív késedelmet, amely először is abból ered, hogy mennyi ideig tartott a bírósági eljárás; másodszor abból, hogy azon társaságnak, amely ideiglenesen megfizetett egy olyan bírságot, amelyet utóbb töröltek vagy csökkentettek, visszatérítési követelése áll fenn; harmadszor pedig abból, hogy az uniós bíróságok végzéseinek visszaható hatálya van. A Törvényszék elfogadta, hogy a „késedelmi kamatok” megfizetésére vonatkozó kötelezettség nem ösztönözheti a Bizottságot arra, hogy a bírságot teljesen vagy részlegesen törlő ítélet meghozatala előtt visszatérítse azt az összeget, amelyet jogalap nélkül szedett be.

15. A Törvényszék elutasította a Bizottság azon érvelését, amely szerint az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikkének (4) bekezdése alapján csak a jogalap nélkül kapott összeg „kamatát” volt köteles visszafizetni.[4] A „késedelmikamat-fizetési” kötelezettség az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikke (4) bekezdésének alkalmazásából eredő összegek megfizetése ellenére is fennáll. A Törvényszék következésképpen úgy ítélte meg, hogy a Deutsche Telekom által az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikkének (4) bekezdésével szemben felhozott jogellenességi kifogásról nem kell határoznia.

16. A Törvényszék megállapította, hogy a Bizottságnak az ideiglenes megfizetés napjától számított késedelmikamat-fizetési kötelezettsége az EUMSZ 266. cikk első bekezdése szerinti, a 2018. évi ítéletben foglaltak teljesítésére vonatkozó kötelezettségéből ered. A bírság ideiglenes megfizetése következtében a visszatérítési igény legmagasabb összege egyértelmű, vagy legalábbis előre megállapított objektív körülmények alapján meghatározható volt e megfizetés időpontjában. A fizetendő kamat késedelmi kamat, és nem merült fel a kompenzációs kamat kérdése. Megállapította, hogy a késedelmi kamatfizetés megtagadása megfelel az EUMSZ 266. cikk második bekezdésének az EUMSZ 340. cikk második bekezdésével összefüggésben értelmezett rendelkezésében foglalt, az Európai Unió szerződésen kívüli felelősségére való hivatkozás feltételeinek.

17. A késedelmi kamat mértékének meghatározásához a Törvényszék analógia útján az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet „Késedelmi kamat” című 83. cikkét alkalmazta. A Bizottságnak a 2015. január 16. és 2019. február 19. közötti időszakban az EKB irányadó refinanszírozási műveleteire alkalmazott, három és fél százalékponttal megnövelt kamatlábat, azaz 3,55%-ot kellett fizetnie, ami 1 750 522,83 EUR összeget tett ki.

18. Végül a Törvényszék hozzátette, hogy a megtámadott ítélet kihirdetésétől a Bizottság általi teljes visszafizetésig a tartozás összegét meg kell növelni az EKB irányadó refinanszírozási műveleteire alkalmazott, három és fél százalékponttal megnövelt késedelmi kamattal.

C. A fellebbezés

19. A Bizottság 2022. március 28-án előterjesztette a jelen fellebbezést. Kérte annak a nagytanács elé utalását annak lehetővé tétele érdekében, hogy a Bíróság felülvizsgálhassa a Printeos ítéletben alkalmazott megközelítését.[5]

20. A Bizottság két fellebbezési jogalapra hivatkozik. Első jogalapja keretében előadja, hogy a megtámadott ítélet tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy az EUMSZ 266. cikk a bírság ideiglenes megfizetésének napjától a jogalap nélkül megfizetett összeg visszatérítésének napjáig terjedő időszakra vonatkozó késedelmi kamat megfizetése tekintetében feltétlen kötelezettséget ír elő a Bizottság részére. Második jogalapjában azt állítja, hogy a megtámadott ítélet tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a Bizottság által fizetendő késedelmi kamatot az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikke (2) bekezdésének b) pontjával való analógia útján az EKB irányadó refinanszírozási műveleteire alkalmazott, három és fél százalékponttal növelt kamatláb alapján kell kiszámítani.

[4] Az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikke (4) bekezdésének a) pontja előírja, hogy „[m]iután valamennyi jogorvoslati lehetőség kimerült, és a pénzbírságot vagy büntetést eltörölték vagy csökkentették, […] az indokolatlanul beszedett összeget és annak kamatát vissza kell fizetni az érintett harmadik fél számára; amennyiben a vonatkozó időszakban elért hozam összességében negatív, az indokolatlanul beszedett összeg névértékét kell visszafizetni”.

[5] A Bizottság megjegyezte, hogy ezen ítéletet egy öt bíróból álló tanács hozta meg, tárgyalás vagy főtanácsnoki indítvány nélkül.

21. A Deutche Telekom azt kéri, hogy a Bíróság mint elfogadhatatlant, de mindenesetre mint megalapozatlant utasítsa el a fellebbezést.

22. A 2023. július 12-i tárgyaláson a felek szóbeli észrevételeket tettek, és válaszoltak a Bíróság kérdéseire.

III. Értékelés

A. Elfogadhatóság

23. A Deutsche Telekom szerint a fellebbezést teljes egészében mint elfogadhatatlant el kell utasítani, mivel az valójában a jogerőre emelkedett Printeos ítélet ellen irányul. A Törvényszék hűen alkalmazta ezt az ítélkezési gyakorlatot, és ezért nem követett el téves jogalkalmazást. Álláspontja szerint az az érvelés, amelyre a Bizottság a Printeos ítélet bírálataként hivatkozik, szintén elfogadhatatlan, mivel azt a Törvényszék előtt nem terjesztette elő.

24. A Deutsche Telekom előadja továbbá, hogy az első fellebbezési jogalap elfogadhatatlan, mivel a Bizottság nem jelölte meg a megtámadott ítélet egyetlen olyan pontját sem, amely szerint a Bizottság késedelmikamat-fizetési kötelezettsége büntető jellegű. A késedelmi kamat megítélése nem büntetés, hanem inkább a vállalkozásnak a pénzeszközei által nyújtott előnyök élvezetétől való megfosztásáért járó átalányösszegű kompenzáció. A Deutsche Telekom előadja továbbá, hogy az első fellebbezési jogalap első része és a második fellebbezési jogalap csupán megismétli a Törvényszék előtt már előadott érveket, ezért azok elfogadhatatlanok. Az első fellebbezési jogalap második, harmadik, negyedik, ötödik és hatodik része elfogadhatatlan, mivel a jelen fellebbezés terjeszti elő először ezeket az érveket ezen eljárásban.

25. A Bizottság azt válaszolja, hogy a fellebbezés a megtámadott ítélet ellen irányul, nem pedig a Printeos ítélet ellen. A megtámadott ítéletben kifejtett számos megfontolás nem szerepel a Printeos ítéletben. Ami az első fellebbezési jogalapot illeti, a Bizottság vitatja azt a megállapítást, hogy köteles késedelmi kamat fizetésére, ahogyan azt a megtámadott ítélet meghatározta. A Bizottság továbbá azt állítja, hogy még ha az első fellebbezési jogalap első részében és a második fellebbezési jogalapban az általa a Törvényszék előtt előadott érveket ismétli is meg, jogosult arra, hogy az uniós jog Törvényszék általi értelmezésének és alkalmazásának vitatása keretében így tegyen. Az első fellebbezési jogalap második, harmadik, negyedik, ötödik és hatodik része az általa a Törvényszék előtt előadott érveket fejti ki, és vitatja a megtámadott ítéletben tett különböző megállapításokat.

26. A Bíróság eljárási szabályzata 170. cikke (1) bekezdésének megfelelően a Törvényszék előtti jogvita tárgyát a fellebbezésben nem lehet megváltoztatni. Az uniós jog Törvényszék általi értelmezésének vagy alkalmazásának fellebbezés keretében történő vitatása az elsőfokú eljárásban eldöntött jogkérdések újbóli megvitatását eredményezheti.[6] Ha a fellebbező nem támaszkodhatna az elsőfokú eljárásban már hivatkozott jogalapokra és érvekre, a fellebbezés részben értelmét vesztené.[7] A fellebbező ebben való megakadályozása aláássa azt a bevett szabályt is, hogy a Bíróságnak a fellebbezés elbírálására vonatkozó hatásköre az elsőfokú bíróság előtt megvitatott

[6] 2023. június 22-i Gmina Miasto Gdynia és Port Lotniczy Gdynia-Kosakowo kontra Bizottság ítélet (C-163/22 P, EU:C:2023:515, 77. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[7] 2021. július 15-i DK kontra EKSZ ítélet (C-851/19 P, EU:C:2021:607, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

jogalapokról hozott jogi döntésre korlátozódik.[8] A Bíróság többször is kimondta, hogy a fellebbező előterjeszthet olyan fellebbezést, amelyben a megtámadott ítéletből következő olyan jogalapokra hivatkozik, amelyek ezen ítélet jogi megalapozottságának kifogásolására irányulnak.[9] Az uniós bíróságok ítélkezési gyakorlatának – ideértve a Printeos ítéletet is – a megtámadott ítéletben történő értelmezése és alkalmazása olyan jogkérdéseket vet fel, amelyek ilyen módon kifogásolhatók. Ennélfogva azt javaslom a Bíróságnak, hogy utasítsa el a Deutsche Telekomnak a teljes fellebbezés elfogadhatóságával szemben felhozott kifogásait.

27. A fellebbezés első jogalapja szerint a Törvényszék – mivel nem vette figyelembe a késedelmi kamat büntető jellegét – tévesen alkalmazta a jogot, amikor a Bizottságot e kamatok megfizetésére kötelezte. A Bizottság nem azt állítja, hogy a Törvényszék az értékelése során tevőleges hibát követett el, hanem hogy a jogi elemzése során elmulasztott figyelembe venni egy releváns megfontolást. Így nem meglepő, hogy a Bizottság nem jelölte meg a megtámadott ítélet egyetlen olyan pontját sem, amely a késedelmi kamatot büntető jellegűnek minősítené. A Bizottság által felhozott érv nyilvánvalóan jogi jellegű. Ebből következően azt javaslom, hogy a Bíróság utasítsa el a Deutsche Telekomnak az első fellebbezési jogalap elfogadhatóságával szemben felhozott kifogását.

28. Ezen észrevételek véleményem szerint elegendőek ahhoz, hogy megválaszolják a Deutsche Telekom által i. az első fellebbezési jogalap első részének és a második fellebbezési jogalapnak az elfogadhatóságával szemben azon az alapon felhozott kifogásokat, hogy azok a Törvényszék előtt felhozott érveket ismétlik meg, valamint ii. az első fellebbezési jogalap második, harmadik, negyedik, ötödik és hatodik részének elfogadhatóságával szemben azon az alapon felhozott kifogásokat, hogy azokat először a fellebbezésben terjesztik elő. A kétségek elkerülése végett úgy vélem, hogy az első fellebbezési jogalap második, harmadik, negyedik, ötödik és hatodik része alá tartozó különböző érvek olyan, a megtámadott ítéletből eredő jogi kérdések, amelyeket a Bizottság jogosult a Bíróság előtt előadni.

29. Ebből következően azt javaslom a Bíróságnak, hogy utasítsa el a Deutsche Telekomnak a fellebbezés elfogadhatóságával szemben felhozott kifogását, és fogadja el a fellebbezést teljes egészében.

B. Az ügy érdeme

1. A bírság ideiglenes beszedésének napjától számított késedelmikamat-fizetési kötelezettség megállapítása során elkövetett jogalkalmazási hibák

– A felek érvei

30. Az első fellebbezési jogalap hat részre tagolódik. Az első részben a Bizottság azt állítja, hogy a megtámadott ítélet téves jogalkalmazáson alapul, amennyiben a Bizottságot 12 039 019 EUR késedelmi kamat megfizetésére kötelezte a bírság ideiglenes beszedésének napjától a 2018. évi ítélet kihirdetésének napjáig. A Bizottság a 2018. évi ítélet következtében visszafizette a Deutsche Tele-

[8] 2021. március 4-i Bizottság kontra Fútbol Club Barcelona ítélet (C-362/19 P, EU:C:2021:169, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A Deutsche Telekom ugyanerre hivatkozik az első fellebbezési jogalap második, harmadik, negyedik, ötödik és hatodik részének elfogadhatósága elleni kifogásában.

[9] 2020. február 26-i EKSZ kontra Alba Aguilera és társai ítélet (C-427/18 P, EU:C:2020:109, 54. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

kom részére járó tőkeösszeget. Az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikke (4) bekezdésének az ideiglenesen beszedett bírság összegére történő alkalmazása – amelynek jogszerűségét a Törvényszék nem vizsgálta – negatív kamatot eredményezett. A Bizottság ezt a veszteséget nem hárította át a Deutsche Telekomra.

31. Az első fellebbezési jogalap második részében a Bizottság azt állítja, hogy a megtámadott ítélet ellentmond a Printeos ítéletet megelőző ítélkezési gyakorlatnak. A jogalap nélkül beszedett díjakra,[10] a jogellenes állami támogatások visszatérítésére[11] és a dömpingellenes vámok visszatérítésére[12] vonatkozó ítélkezési gyakorlat arra utal, hogy a jelen fellebbezésben vizsgáltakhoz hasonló körülmények között a Bizottság a jogalap nélküli gazdagodás elkerülése érdekében nem késedelmi, hanem kompenzációs kamatot köteles fizetni. A versenyjog megsértése miatt kiszabott bírságok visszafizetésére vonatkozó ítélkezési gyakorlat ugyanerre a következtetésre jut.[13] Noha a Guardian Europe ítélet[14] „késedelmi kamatra” hivatkozik, a Bizottság az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikke alapján fizette vissza e bírságot a felhalmozott kamatokkal együtt, így nem merült fel a késedelmi kamat kérdése. A Bíróság IPK International ítélete[15] a Törvényszék azon ítéletének napjától számított késedelmi kamatfizetésre vonatkozott, amely megsemmisítette a pénzügyi támogatás odaítélését visszavonó határozatot, és ezáltal újból életbe léptette az említett támogatás folyósításáról szóló határozatot. Ez az ügy nem a bírság ideiglenes beszedésétől a bírságot kiszabó határozatot részben vagy egészben megsemmisítő határozat kihirdetéséig terjedő időszakra járó késedelmi kamatok megfizetésére vonatkozott.

32. A Bizottság elfogadja, hogy az EUMSZ 266. cikk első bekezdése arra kötelezi, hogy visszafizesse az ideiglenesen beszedett bírságot az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikke (4) bekezdésének alkalmazásából eredő kamatokkal együtt az Európai Unió jogalap nélküli gazdagodásának megakadályozása érdekében. A megtámadott ítéletben összekeverik a büntető jellegű késedelmi kamatot a kompenzációs kamattal. A Bizottság arra történő kötelezése, hogy a jelenlegi gazdasági helyzetben ideiglenesen beszedett bírságok után késedelmi kamatot fizessen, az érintett vállalkozások jogalap nélküli gazdagodásához vezetne.

33. Az első fellebbezési jogalap harmadik részében a Bizottság azt állítja, hogy a megtámadott ítélet nem veszi figyelembe az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikkének (4) bekezdését. Ahhoz, hogy ne kelljen alkalmaznia ezt a rendelkezést, a Törvényszéknek úgy kellett volna határoznia, hogy az ellentétes az EUMSZ 266. cikkel. A Törvényszék ítéletének hatása az, hogy az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikkének (4) bekezdése okafogyottá válik, mivel az annak alkalmazásából eredő kamatok összege a gyakorlatban soha nem haladná meg a késedelmi kamatláb alkalmazásából eredő kamatot.

34. Az első fellebbezési jogalap negyedik része szerint a jelen ügy tényállása nem felel meg az Európai Unió szerződésen kívüli felelősségére való hivatkozás feltételeinek. Mivel a bírság ideiglenes megfizetése jogszerű volt, a Bizottság nem volt köteles késedelmi kamatot fizetni abban az időpontban, amikor ezen összeget megkapta. Ennélfogva nem követhetett el kellően

[10] 2012. szeptember 27-i Zuckerfabrik Jülich és társai ítélet (C-113/10, C-147/10 és C-234/10, EU:C:2012:591).

[11] 2019. március 5-i Eesti Pagar ítélet (C-349/17, EU:C:2019:172); 1995. június 8-i Siemens kontra Bizottság ítélet (T-459/93, EU:C:1995:100).

[12] 2017. január 18-i Wortmann ítélet (C-365/15, EU:C:2017:19).

[13] 2001. október 10-i Corus UK kontra Bizottság ítélet (T-171/99, EU:T:2001:249, a továbbiakban: Corus ítélet).

[14] 2019. szeptember 5-i Európai Unió kontra Guardian Europe és Guardian Europe kontra Európai Unió ítélet (C-447/17 P és C-479/17 P, EU:C:2019:672, a továbbiakban: a Bíróság Guardian Europe ítélete).

[15] 2015. február 12-i Bizottság kontra IPK International ítélet (C-336/13 P, EU:C:2015:83, a továbbiakban: IPK International ítélet).

súlyos jogszabálysértést. Mivel a bírósági eljárás időtartama késedelmet okozott, és a Bizottság nem tudta befolyásolni ezt a tényezőt, nem állapítható meg valamely jogszabály kellően súlyos megsértéséért való felelőssége. A Bizottság továbbá arra hivatkozik, hogy a Deutsche Telekom nem bizonyította, hogy az EKB irányadó refinanszírozási műveleteire alkalmazott, három és fél százalékponttal megnövelt kamatlábbal egyenértékű, számszerűsíthető veszteség érte.

35. Az első fellebbezési jogalap ötödik részében a Bizottság azt állítja, hogy a megtámadott ítélet tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a 2018. évi ítélet *ex tunc* hatálya miatt a bírság ideiglenes beszedésének napjától kezdődően késedelmi kamatot kell fizetnie. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a bizottsági határozatok jogszerűségét mindaddig vélelmezni kell, amíg az ellenkezőjét meg nem állapítják.[16] Mivel az uniós bíróságokhoz benyújtott kereseteknek nincs halasztó hatályuk, a 2014. évi határozat mindaddig végrehajtható volt, amíg a Törvényszék meg nem semmisítette azt. A bírság visszafizetésének kötelezettsége tehát nem keletkezhetett a 2018. évi ítélet kihirdetését megelőzően. Emellett az említett ítéletet megelőzően a Bizottság által a Deutsche Telekom részére esetlegesen fizetendő összeg nem volt sem egyértelmű, sem objektív körülmények alapján megállapítható. Nem releváns, hogy a fizetendő összeg legmagasabb összege megállapítható lett volna.

36. A Deutsche Telekom állításával ellentétben, amennyiben egy vállalkozás nem nyújt bankgaranciát az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról és az 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2012. október 25-i 966/2012/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: költségvetési rendelet)[17] 78. és azt követő cikkei alapján, a Bizottság köteles a határozatot a bírság ideiglenes beszedésével végrehajtani. Ha nem így jár el, a Bizottság azt kockáztatja, hogy a bírságot nem tudja behajtani, miután minden jogorvoslati lehetőséget kimerített, például abban az esetben, ha egy vállalkozás időközben csődbe megy, és így nem tudja megvédeni az Unió pénzügyi érdekeit.

37. A Bizottság kiemeli, hogy a vállalkozások választhatnak, hogy vagy bankgaranciát nyújtanak, és a peres eljárás során megtartják a követelt összegeket, vagy pedig ideiglenesen megfizetik a bírságot. Az utóbbi esetben a vállalkozás megkapja az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikke (4) bekezdésének alkalmazásából eredő kamatokat, amelyek megfizetésének célja, hogy megfelelő kompenzációt nyújtson a jogalap nélkül megfizetett összeg elérhetetlenségéért és értékvesztéséért. Az EUMSZ 340. cikk alapján kártérítési keresetet is indíthat az a vállalkozás, amely azt állítja, hogy a jogalap nélküli megfizetés következtében további kár érte.

38. A Bizottság szerint a megtámadott ítélet abszurd eredményre vezet. Először is, a bírság összegének megállapítására vonatkozó korlátlan hatáskörük gyakorlása során az uniós bíróságok a Bizottság értékelését helyettesítik a saját értékelésükkel. Mivel nem lehet előre tudni, hogy az uniós bíróságok élni fognak-e ezzel a hatáskörükkel, és ha igen, milyen összegű bírságot szabnak ki, a Bizottság nem kötelezhető késedelmi kamat fizetésére az e hatáskör gyakorlását megelőző időszakokra vonatkozóan. Másodszor, amennyiben a Bizottság új határozatot hoz egy azonos bírság kiszabásáról, miután az uniós bíróságok az eredeti határozatot számítási hibák miatt megsemmisítették, a Bizottság késedelmikamat-fizetési kötelezettsége a bírság csökkentésének felel meg. Harmadszor, azok az ügyek, amelyekben a Törvényszék és a Bíróság eltérő következtetésekre jut a bírságok jogszerűségét illetően, jelentős bizonytalanságot okoznak azok

[16] 2019. március 27-i Bizottság kontra Németország ítélet (C-620/16, EU:C:2019:256, 85. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[17] HL 2012. L 298., 1. o.

számszerűsítését illetően.[18] Ezek a megfontolások azt mutatják, hogy a jogerős ítélet meghozatalát megelőzően nem lehet megállapítani azt az összeget, amelyet a Bizottságnak végül vissza kell térítenie a bírságot ideiglenesen megfizető vállalkozás részére.

39. Az első fellebbezési jogalap hatodik részében a Bizottság arra hivatkozik, hogy a bírság ideiglenes beszedésétől számított késedelmi kamat megfizetésének kötelezettsége aláássa a bírság visszatartó erejét. A bírságok kiszabásakor a Bizottság nincs abban a helyzetben, hogy előre meg tudja határozni a jogvita időtartamát vagy annak eredményét. A Printeos ítéletből és a megtámadott ítéletből eredő elv alkalmazása tehát aránytalan és nemkívánatos következményekkel járhat, amint azt az Intel ügy is mutatja.[19]

40. A Deutsche Telekom azt kéri a Bíróságtól, hogy utasítsa el az első fellebbezési jogalapot.

41. Az első fellebbezési jogalap első részét illetően a Deutsche Telekom előadja, hogy az ítélkezési gyakorlat nem követeli meg a fennálló tartozás késedelmes teljesítésének megállapítását annak érdekében, hogy az uniós intézményt késedelmi kamat fizetésére kötelezzék. A Bizottság akkor tagadta meg a kamatfizetést, amikor a bírság törölt részét visszafizette.

42. A Deutsche Telekom úgy véli, hogy az első fellebbezési jogalap második részének alátámasztására hivatkozott ítélkezési gyakorlat a jelen ügyben vizsgáltaktól eltérő helyzetekre vonatkozik, és hogy ezért nincs ellentmondás ezen ítélkezési gyakorlat és a Printeos ítélet között. Az ítélkezési gyakorlat nem támasztja alá a Bizottság azon álláspontját, amely szerint a Bizottság eltekinthet a kamatok megfizetésétől, ha az ideiglenesen beszedett bírság nem kamatozik.

43. Az első fellebbezési jogalap harmadik részét el kell utasítani, mivel az 1268/2012/EK felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikkének (4) bekezdése nem érinti az EUMSZ 266. cikk első bekezdése szerinti késedelmi kamat fizetésére irányuló kötelezettséget. A Deutsche Telekom szerint a Bizottság vagy a késedelmi kamatot vagy az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikke (4) bekezdésének alkalmazásából eredő kamatot köteles megfizetni, attól függően, hogy melyik a nagyobb. Abban az esetben, ha a Bíróság e rendelkezést úgy értelmezné, hogy az kizárja az EUMSZ 266. cikk első bekezdése szerinti kamatfizetési kötelezettséget, a Deutsche Telekom az általa első fokon felhozott jogellenességi kifogásra hivatkozik.

44. Az első fellebbezési jogalap negyedik részére válaszolva a Deutsche Telekom előadja, hogy a kamatfizetés megtagadása az EUMSZ 266. cikk első bekezdésének kellően súlyos megsértését jelentette, amely kárt okozott neki. Ennek megfelelően a Deutsche Telekom kénytelen volt az EUMSZ 266. cikk második bekezdése és az EUMSZ 340. cikk alapján keresetet benyújtani, ha e kár megtérítését el akarta érni.

45. Az első fellebbezési jogalap ötödik részét el kell utasítani, mivel a Bizottság – bár határozataira vonatkozik az érvényességi vélelem, és azok végrehajthatóak – nem köteles ideiglenes jelleggel bírságokat beszedni. A költségvetési rendelet azon követelménye, hogy a Bizottság behajtsa a követeléseket, nem vonatkozik a bírságokra. A vállalkozásoknak sem kellene a versenyjoggal kapcsolatos peres eljárások kockázatát kizárólagosan viselniük. A bírságot kiszabó határozat megsemmisítése iránti kereset jogalapjainak vizsgálata alapján megállapítható az a legmagasabb összeg, amelynek megfizetésére a Bizottság kötelezhető. A megtámadott ítélet tehát helyesen

[18] Lásd például: Intel ügy (2014. június 12-i Intel kontra Bizottság ítélet, T-286/09, EU:T:2014:547; fellebbezés folytán: 2017. szeptember 6-i Intel kontra Bizottság ítélet, C-413/14 P, EU:C:2017:632; a Bíróság általi visszautalást követően: 2022. január 26-i Intel Corporation kontra Bizottság ítélet, T-286/09 RENV, EU:T:2022:19).

[19] A Bizottság szerint az Intel ügyben fizetendő késedelmi kamat meghaladná az eredeti bírság összegének felét.

állapította meg, hogy a részleges megsemmisítés *ex tunc* hatálya a Bizottságot arra kötelezte, hogy a bírság ideiglenes beszedésének napjától kezdődően késedelmi kamatot fizessen a jogalap nélkül megfizetett összeg után.

46. Bár a Deutsche Telekom elismeri, hogy a versenyszabályok megsértése miatt kiszabott bírságok visszatartó ereje jogos cél, az első fellebbezési jogalap hatodik részét illetően megismétli, hogy a Bizottság nem köteles a bírságok ideiglenes beszedésére. A bírság ideiglenes beszedésének napjától számított késedelmikamat-fizetési kötelezettség a Bizottság azon döntésének következménye, hogy a bírságot az összes jogorvoslati lehetőség kimerítése előtt beszedi. Amennyiben a Bizottság a bírság beszedését elhalasztaná ezen időpontig, a bírság elrettentő hatása megmaradna, mivel az érintett vállalkozásnak elegendő pénzügyi tartalékokat kellene fenntartania az általa indított eljárás időtartamára. Végül, a megtámadott ítéletben kifejtett elveknek az Intel ügyre gyakorolt következményei nem relevánsak.

– *Jogi elemzés*

47. Az EUMSZ 266. cikk első bekezdése előírja, hogy az az uniós intézmény, amelynek valamely aktusát semmisnek nyilvánították, köteles megtenni az ítéletben foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket. Három észrevételt kell tennem ezzel a rendelkezéssel kapcsolatban. Az első az, hogy az ilyen intézkedések megtételének kötelezettsége az ítélet meglététől függ. Lényeges megkülönböztetni az ítélet meglétét annak joghatásaitól. A jogban és a gyakorlatban az aktust semmissé nyilvánító ítélet a kihirdetésének napján lép hatályba. Ezt követően az ítélet azt eredményezi, hogy ez az aktus eltűnik az uniós jogrendből attól az időponttól kezdődően, amikor az intézkedés hatályba lépett.[20] Nyilvánvaló, hogy az ítéletben foglaltakat a kihirdetése előtt nem lehet teljesíteni. Emellett egy uniós intézmény nem kezdheti megérteni, hogy milyen intézkedéseket kell megtennie a teljesítés érdekében, amíg nem tudja, hogy mit kell teljesítenie. A 2014. évi határozat az elfogadásakor jogszerű volt. Nem sokkal később és ennek megfelelően a Deutsche Telekom ideiglenesen megfizette a Bizottság részére a teljes bírságot. A 2018. évi ítélet kihirdetésekor kiderült, hogy a Deutsche Telekom jogalap nélkül fizette meg az említett összeg egy részét, amelynek összegét az említett esemény bekövetkezése előtt nem lehetett megbecsülni.

48. Ha az ítélet megléte előfeltétele az annak teljesítéséhez szükséges intézkedések megtételére vonatkozó kötelezettségnek, akkor ebből az következik, hogy a Bizottság nem járhatott el az EUMSZ 266. cikk első bekezdésének megsértésével a 2018. évi ítélet kihirdetése előtt. A megtámadott ítélet 111. pontjában szereplő azon megállapítás, amely szerint a Bizottság a 2018. évi ítélet kihirdetését megelőzően megsértette az EUMSZ 266. cikk első bekezdését, és emiatt köteles késedelmi kamatot fizetni a Deutsche Telekom részére, tehát jogilag és logikailag megalapozatlan.

49. A második észrevételem az, hogy az EUMSZ 266. cikk első bekezdése nem határozza meg az ítélet teljesítéséhez szükséges intézkedéseket, amelyek meghatározása első körben az érintett intézmény, jogvita esetén pedig az uniós bíróságok feladata.[21] E kötelezettségnek többféle módon lehet eleget tenni, többek között új intézkedés megtételével, valamely intézkedés megtételétől való tartózkodással vagy – mint a jelen ügyben – pénzösszegek megfizetésével vagy visszafizetésével.[22] Amennyiben egy intézkedés a teljes vagy részleges megsemmisítését megelőzően – akár

[20] 1988. április 26-i Asteris és társai kontra Bizottság ítélet (97/86, 99/86, 193/86 és 215/86, EU:C:1988:199, 30. pont).

[21] 2016. június 14-i Bizottság kontra McBride és társai ítélet (C-361/14 P, EU:C:2016:434, 52. és 53. pont).

[22] Az intézmény köteles a vonatkozó fizetést vagy visszatérítést teljesíteni, ha a megsemmisített intézkedés egy pénzösszeg valaki számára történő kifizetésének megtagadásában áll (például támogatás), vagy ha a megsemmisített intézkedés egy pénzösszeg (például bírság, adó vagy díj) megfizetésére vonatkozó kötelezettséget ró ki valakire.

ideiglenesen is – végrehajtásra került, az EUMSZ 266. cikk első bekezdésében előírt szükséges intézkedések közé tartozik az a kötelezettség, hogy lehetőség szerint visszaállítsák a felperesnek a semmissé nyilvánított intézkedés meghozatalát megelőzően fennálló helyzetét.[23] Az ilyen intézkedéseknek logikusan magukban kell foglalniuk a Bizottság azon kötelezettségét, hogy biztosítsa, hogy a pénzösszeget jogalap nélkül megfizető fél a visszatérítéskor ugyanazt a pénzben kifejezett értéket kapja vissza. Ez a kötelezettség a kár megtérítésére irányuló igénytől függetlenül fennáll, amelynek fennállását az EUMSZ 266. cikk második bekezdése kifejezetten elismeri. Az EUMSZ 266. cikk első bekezdése szerinti kötelezettség különbözik azon esetleges kötelezettségtől is, hogy az uniós intézmény köteles visszafizetni a jogalap nélkül számára megfizetett összegek birtoklásából eredően esetlegesen keletkező jogalap nélküli gazdagodást. Ennélfogva egyetértek a Deutsche Telekom azon állításával, amely szerint a teljes helyreállítás kötelezettsége független az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikkének (4) bekezdésében szereplő mechanizmus alkalmazásától, és nem függ attól, amely emellett látszólag arra irányul, hogy figyelembe vegye az uniós intézmények jogalap nélküli gazdagodását.[24]

50. A harmadik észrevételem az, hogy az EUMSZ 266. cikk első bekezdése egyenesen arra kötelezi az uniós intézményeket, hogy az uniós bíróságok ítéleteinek teljes mértékben érvényt szerezzenek. Nem célja az intézmények szankcionálása. Az EUMSZ 266. cikk első bekezdése nem biztosít jogalapot olyan intézkedések megtételére, amelyek valamely uniós intézményt túlzott vagy büntető kamatok fizetésére kötelezznék. Az EUMSZ 266. cikk második bekezdése alátámasztja ezt a megállapítást, mivel kifejezetten fenntartja a vállalkozás azon jogát, hogy az Európai Unió szerződésen kívüli felelősségére hivatkozzon, függetlenül attól, hogy az uniós intézmény mennyiben teljesíti e cikk első bekezdését. A Szerződések tehát egyértelmű különbséget tesznek az uniós intézményeknek az uniós bíróságok ítéletének teljesítéséhez szükséges intézkedések megtételére történő kötelezéséhez való jog és az ezen intézmények jogellenes magatartása által okozott kár megtérítéséhez való jog között.[25]

51. A Törvényszék elutasította a Deutsche Telekom által azon kár megtérítése iránt benyújtott keresetet, amelyet állítólag azért szenvedett el, mert megfosztották az általa ideiglenesen megfizetett pénzösszegek által nyújtott előnyök élvezetétől. E megállapítás ellen nincs csatlakozó fellebbezés. Mind ezen okból, mind pedig a jelen indítvány 47. és 48. pontjában foglaltak miatt – mivel a Bizottság nem sértette meg az EUMSZ 266. cikk első bekezdését a 2018. évi ítélet meghozatalát megelőzően – nem merül fel az EUMSZ 266. cikknek az EUMSZ 340. cikk második bekezdésével összefüggésben értelmezett második bekezdése szerinti kártérítés kérdése.

52. Továbbra is kérdés, hogy az EUMSZ 266. cikk első bekezdése kötelezheti-e a Bizottságot arra, hogy a jogalap nélkül megfizetett összeg után késedelmi kamatot fizessen a fizetés időpontjától azon ítélet kihirdetéséig, amely megszünteti az ezen összeg megfizetésének alapjául szolgáló jogi indokokat.

53. A Szerződések nem említik a késedelmi kamatot. Amennyiben az uniós szabályozás az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikkének címében utal a fogalomra, az angol nyelvű szövegben szereplő „default interest” kifejezés a francia nyelvű változatban az „Intérêts moratoires”, a spanyol fordításban az „Intereses moratorios”, a portugál nyelvű változatban a „Juros de mora”, az olasz fordításban pedig az „Interessi di mora”. Ezek a kifejezések a latin *mora*

[23] 2001. október 10-i Corus UK kontra Bizottság ítélet (T-171/99, EU:T:2001:249, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[24] Amennyiben a pénz értéke állandó marad, és így annak visszatérítésekor ahhoz nem kell további összeget hozzáadni, e pénzösszeg birtokosa mégis indokolatlanul gazdagodhat ezen összeg birtoklása révén.

[25] 2019. szeptember 10-i HTTS kontra Tanács ítélet (C-123/18 P, EU:C:2019:694, 32. pont); 2021. október 28-i Vialto Consulting kontra Bizottság ítélet (C-650/19 P, EU:C:2021:879, 138. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

szóból származnak, amelynek jelentése „késedelem”. A római jogban a *mora debitoris* akkor volt alkalmazható, ha az adós egy egyértelműen megállapított kötelezettségének meghatározott határidőn belül nem tett eleget: más szóval arra irányult, hogy a kötelezettségek határidőben történő teljesítésére ösztönözzön, és így szankcióként szolgáljon egy olyan pénzösszeg megfizetésére vonatkozó felszólítás teljesítésének elmulasztása esetén, amely a felszólítás időpontjában megállapítható volt.

54. Az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikke ezt az eredetet tükrözi. A 83. cikk (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „[…] minden olyan követelés után, amelyet nem fizettek meg a 80. cikk (3) bekezdésének b) pontjában említett határidőig, e cikk (2) és (3) bekezdésével összhangban kamatot kell fizetni”. Az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 80. cikkének (3) bekezdése értelmében a terhelési értesítésben tájékoztatni kell az adóst arról, hogy az Unió követelést állapított meg, és hogy amennyiben e tartozást a meghatározott határidőn belül megfizetik, nincs késedelmi kamat. A terhelési értesítés tájékoztatja továbbá az adóst arról, hogy amennyiben nem tesz eleget a fizetési kötelezettségének a megadott határidőn belül, úgy a tartozás az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikkében említett kamatláb, azaz az EKB irányadó refinanszírozási műveleteire alkalmazott, három és fél százalékponttal növelt kamatláb szerint kamatozik. Ebből következik, hogy késedelmi kamatot kell fizetni, ha az uniós intézmény határidőt szabott az adós részére a tartozás megfizetésére, és az adós nem fizet a határidőn belül. A terhelési értesítésben megjelölt összegnek az említett határidő lejárta előtti megfizetése nem jár késedelmi kamattal.

55. Ezek a rendelkezések összhangban vannak a „késedelmi kamat” kifejezés szó szerinti értelmezésével, amely szerint ilyen kamatot akkor kell fizetni, ha az adós egy meghatározott határidőn belül nem teljesíti fizetési kötelezettségét. Mivel a Bizottság nem mulasztotta el a jogalap nélkül kifizetett összeg Deutsche Telekom részére történő visszatérítésére vonatkozó kötelezettségét, e kamatok megfizetése nem tűnik az EUMSZ 266. cikk első bekezdése értelmében vett, az uniós bíróságok ítéletének teljesítéséhez szükséges intézkedésnek.

56. Egyértelműen megállapították, hogy a tagállamok jogrendszerei nem ismernek olyan általános elvet, amely szerint a késedelmi kamatot a kár bekövetkezésének időpontjától számítják.[26] A tagállamok jogszabályai előírják-e a késedelmi kamat megfizetését olyan körülmények között, amikor bírósági határozat megállapítja, hogy valamely összeg egy részét vagy egészét jogalap nélkül fizették meg valamely nemzeti közigazgatási szerv részére? Tudomásom szerint a jelen fellebbezés keretében felmerültekhez hasonló körülmények között ez a kérdés a német, az ír, az osztrák és a finn jog szerint nem merül fel, mivel a versenyjog megsértése miatt kiszabott bírságok csak akkor alkalmazandók, ha az összes jogorvoslati lehetőséget kimerítették. Úgy tűnik, hogy tizenegy tagállam[27] kötelezi a közigazgatási hatóságokat arra, hogy a beszedés időpontjától kezdődően kamatot fizessenek a jogszerűen beszedett, de később jogalap nélkül megfizetettnek ítélt pénzösszegek után. E kötelezettség célja az említett pénzeszközök elérhetetlenségének kompenzálása és/vagy a jogalap nélküli gazdagodás megakadályozása. Az említett kötelezettség nem utal a visszatérítés késedelmére.[28] Az ilyen kamat ennek megfelelően nem minősül késedelmi

[26] Mancini főtanácsnok Pauls Agriculture kontra Tanács és Bizottság ügyre vonatkozó indítványa (256/81, EU:C:1983:91, 8. pont).

[27] Belgium, Bulgária, Írország (a versenyjogi bírságoktól eltérő ügyekben), Spanyolország, Franciaország, Görögország, Olaszország, Magyarország, Hollandia, Románia és Finnország.

[28] Kivételt képez Magyarország, ahol a közigazgatási hatóságok ugyanolyan mértékű kamatot fizetnek a jogalap nélkül megfizetett összeg után, függetlenül attól, hogy időben visszatérítik-e azt, vagy sem.

kamatnak, ahogyan ezt a fogalmat általában értelmezik. Abban az esetben, ha a hatóság késlekedik a jogalap nélkül megfizetett összegek visszafizetésével, a jelek szerint négy tagállam ír elő külön kötelezettséget a késedelmi kamatok megfizetésére.[29]

57. Most megvizsgálom a Bíróság e kérdésre vonatkozó ítélkezési gyakorlatát.

58. A korai ítélkezési gyakorlat különbséget tett a tartozás kiegyenlítésének késedelméhez kapcsolódó, később késedelmi kamatnak nevezett kamatok – amelyek esetében értesítésre volt szükség a tartozás esedékességének időpontját illetően – és a jogellenes aktusból eredő kár következtében fizetendő kompenzációs kamatok között – amelyek esetében nem volt szükség ilyen értesítésre.[30] A későbbi ítélkezési gyakorlat megerősítette, hogy késedelmi kamatot kizárólag a pénzösszeg megfizetésére vagy visszafizetésére vonatkozó kötelezettség késedelmes teljesítése miatt kell fizetni.[31] A késedelmikamat-fizetési kötelezettség tehát az uniós intézmény tartozását megállapító ítélet meghozatalának napján kezdődik.[32] Amennyiben a Bizottság utólag visszafizette a jogalap nélkül megfizetettnek ítélt összegeket, az Elsőfokú Bíróság úgy ítélte meg, hogy a Bizottság által alkalmazott kamatláb a késedelmi kamatok céljától eltérő célt követ, mivel az előbbi a Közösség jogalap nélküli gazdagodásának megelőzésére, míg az utóbbi az említett összegek visszafizetése indokolatlan késedelmének megakadályozására irányul.[33]

59. A Corus ítélet formailag eltérést mutatott ettől az ítélkezési gyakorlattól, de érdemben – állítólag – nem. A Bizottság megtagadta a kamatfizetést egy olyan összeg után, amelyet a versenyjog megsértése miatt kiszabott bírság részleges törlése miatt visszatérített a Corus részére.[34] A Corus kártérítési keresetet nyújtott be az Elsőfokú Bírósághoz, amelyben többek között az általa a Bizottság részére ideiglenesen megfizetett pénzösszeg elmaradt hasznainak megtérítése címén kamatot követelt.[35] Az Elsőfokú Bíróság – a keresetet „késedelmi kamatra” vonatkozó követelésnek minősítve – a pénz értékvesztésének megtérítése és az Unió jogalap nélküli gazdagodásának elkerülése érdekében érdemben helyt adott a kérelemnek.[36] Az Elsőfokú Bíróság olyan összeget ítélt meg a Corus részére, amely megfelelt azon összegnek, amelyet a jogalap nélkül megfizetett bírság összege – a Bizottság becslése szerint – az ideiglenes beszedés és a visszafizetés időpontja közötti időszakban kamatozott.[37] A „késedelmi kamat” kifejezés használata így elhomályosította azt a tényt, hogy az Elsőfokú Bíróság a helyreállítás és a jogalap nélküli gazdagodás fogalmaira támaszkodva ítélt meg kamatot, amely fogalmak relevánsak az uniós bíróságok ítéleteiben foglaltak teljesítése érdekében szükséges intézkedések szempontjából.

[29] Belgium, Spanyolország, Olaszország és Ausztria (a versenyjogtól eltérő területeken).

[30] Lásd ebben az értelemben: 1960. július 15-i Campolongo kontra Főhatóság ítélet (27/59 és 39/59, EU:C:1960:35, 407. o.).

[31] Lásd az 1995. június 8-i Siemens kontra Bizottság ítéletet (T-459/93, EU:T:1995:100, 101. pont), amelyben a Bíróság megállapította, hogy az összeegyeztethetetlen támogatás visszafizettetésének kötelezettsége magában foglalja a vállalkozás által a pénzeszközök rendelkezésre állásából szerzett pénzügyi előnynek megfelelő kompenzációs kamatot, de nem foglalja magában a késedelmi kamatot, amely a jogellenes támogatás késedelem nélküli visszafizetésére vonatkozó kötelezettség következménye.

[32] Lásd ebben az értelemben: 1979. október 4-i Dumortier és társai kontra Tanács ítélet (64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 és 45/79, EU:C:1979:223, 25. pont); Mancini főtanácsnok Pauls Agriculture kontra Tanács és Bizottság ügyre vonatkozó indítványa (256/81, EU:C:1983:91, 8. pont), amelyet az 1983. május 18-i Pauls Agriculture kontra Tanács és Bizottság ítélet (256/81, EU:C:1983:138, 17. pont) követett. Lásd még ebben az értelemben: 1990. június 26-i Sofrimport kontra Bizottság ítélet (C-152/88, EU:C:1990:259, 32. pont).

[33] Lásd ebben az értelemben: 1960. július 15-i Campolongo kontra Főhatóság ítélet (27/59 és 39/59, EU:C:1960:35, 407. o.); 2005. június 15-i Tokai Carbon és társai kontra Bizottság ítélet (T-71/03, T-74/03, T-87/03 és T-91/03, EU:T:2005:220, 414. pont); 2008. október 8-i SGL Carbon kontra Bizottság ítélet (T-68/04, EU:T:2008:414, 152. pont). Ez utóbbi ítéletekben az Elsőfokú Bíróság elutasította a felperesek azon kísérletét, hogy a kompenzációs kamat fogalmára hivatkozzanak annak vitatása érdekében, hogy a bírságok késedelmes megfizetése miatt késedelmi kamatot szabtak ki velük szemben.

[34] Az 1999. március 11-i British Steel kontra Bizottság ítéletében (T-151/94, EU:T:1999:52).

[35] 2001. október 10-i Corus UK kontra Bizottság ítélet (T-171/99, EU:T:2001:249, 16–18. pont).

[36] Uo., 53–55. pont.

[37] Uo., 60–62. pont.

Az Elsőfokú Bíróság egy másik kereseti kérelem keretében megítélte a bírság tőkeösszegének a Bizottság által történő visszafizetésétől a Corus ítélet kihirdetésének napjáig számított késedelmi kamatot.[38]

60. Az IPK International ítélet az IPK részére eredetileg nyújtott pénzügyi támogatást visszavonó bizottsági határozat sikeres megtámadásából eredt. E határozat megsemmisítése után a Bizottság mind a felperessel visszafizettetett, mind a ki nem fizetett összegeket, valamint a kompenzációs kamatokat is megfizette a felperes részére.[39] Az IPK új keresetet nyújtott be a késedelmi kamatfizetést megtagadó bizottsági határozat megsemmisítése érdekében. A Törvényszék arra a következtetésre jutott, hogy „a szóban forgó kamatokat elnevezésüktől függetlenül" úgy kell kiszámítani, mintha késedelmi kamat lenne, azaz az EKB irányadó refinanszírozási műveleteire alkalmazott, két százalékponttal növelt kamatláb alapján.[40] A Törvényszék arra kötelezte a Bizottságot, hogy a kamatfizetést megtagadó határozatot megsemmisítő ítélet kihirdetésének napjától kezdődően fizessen késedelmi kamatot.[41] A Corus ítélethez hasonlóan a Törvényszék az ítéletében megítélt összegek után járó kamatok megfizetésének elrendelése során különbséget tett az általa nem nevesített kamatok és a késedelmi kamatok között, amint e fogalmat a Bíróság ítélkezési gyakorlata eddig leírta.

61. A Bizottság megtámadta a Törvényszék ítéletét. Bot főtanácsnok indítványában a kártérítési keresetekkel összefüggésben különbséget tett a kompenzációs és a késedelmi kamat között, és elfogadta, hogy a késedelmikamat-fizetési kötelezettség nem keletkezhet a kár megtérítésére vonatkozó kötelezettséget megállapító ítélet kihirdetése előtt. Ezt a megközelítést nem alkalmazta a jogalap nélkül megfizetett pénzösszegek visszafizetésére irányuló követelésekre.[42] Ezzel úgy értelmezte a Corus ítéletet,[43] mintha az Elsőfokú Bíróság a késedelmi kamat megfizetését rendelte volna el, holott – amint azt a jelen indítvány 59. pontja kifejti – valójában olyan kamat megfizetését rendelte el, amely minden objektív értékelés szerint a helyreállítás és a jogalap nélküli gazdagodás elkerülése érdekében fizetendő kamatnak minősül. „Az ítélkezési gyakorlat tanulságai" cím alatt Bot főtanácsnok megállapította, hogy a kompenzációs és a késedelmi kamat „szerepe funkcionálisan mindig ugyanaz: a követelés nyújtotta előnyök élvezetétől megfosztott hitelező által elszenvedett veszteség kompenzálása".[44] Hozzátette, hogy „a kompenzációs kamatok […] a kár összegének bíróság által történő értékeléséig bekövetkezett időmúlást kompenzálják, az adósnak felróható valamennyi késedelemtől függetlenül, míg a késedelmi kamatok átalányösszegben kompenzálják a követelés összegének késedelmes kifizetéséből eredő következményeket, ami lehetővé teszi a hitelező számára, hogy körülbelül azt az összeget kapja meg, amelyet a pénzeszközök befektetése esetén szerzett volna".[45] Bot főtanácsnok úgy vélte, hogy az ilyen késedelmi kamathoz való jog az EUMSZ 266. cikk első bekezdéséből ered.[46] Az ítélkezési gyakorlatból mindazonáltal azt a következtetést vonta le, hogy az uniós bíróság elsődleges feladata megsemmisítés esetében „az *in integrum resitutio* elvének a lehető legszigorúbb alkalmazása, amely magában foglalja az eredeti állapothoz való visszatérést,

[38] Uo., 64. pont. Az Elsőfokú Bíróság ezt a kamatot évi 5,75%-os kamatlábban állapította meg, amely megfelel az EKB irányadó refinanszírozási műveleteire alkalmazott, két százalékponttal növelt kamatlábnak.

[39] 2013. április 10-i IPK International kontra Bizottság ítélet (T-671/11, EU:T:2013:163, 3. és 10. pont). Kompenzációs kamatot kellett fizetni az esedékes tőkeösszeg után attól a naptól kezdve, amikor a pénzeszközök már nem álltak az IPK rendelkezésére, egészen addig a napig, amikor a Bizottság a tőkeösszeget a kamatokkal együtt megfizette.

[40] Uo., 36. és 37. pont.

[41] Uo., 41. pont. E kérdés tekintetében a Törvényszék ítélete helytállónak tűnik.

[42] Bot főtanácsnok Bizottság kontra IPK International ügyre vonatkozó indítványa (C-336/13 P, EU:C:2014:2170, 42–77. pont).

[43] 2001. október 10-i Corus UK kontra Bizottság ítélet (T-171/99, EU:T:2001:249).

[44] Bot főtanácsnok Bizottság kontra IPK International ügyre vonatkozó indítványa (C-336/13 P, EU:C:2014:2170, 77. pont).

[45] Uo.

[46] Uo., 78. pont.

miközben ügyelnie kell arra, hogy mindenki esetében visszaálljon az eredeti állapot, veszteség, illetve nyereség nélkül”.[47] Ez utóbbi észrevétel az, amely az EUMSZ 266. cikk első bekezdésében foglalt kötelezettségeket a helyreállítás fogalmára alapozza, nem pedig a pénzügyi kötelezettségek gyors teljesítésének szükségességére. Bot főtanácsnok az említett ítéletet azért bírálta, mert különbséget tett a kompenzációs és a késedelmi kamat között.[48]

62. A Bíróság az IPK International ítéletében ennél tömörebb érvelést fogadott el.[49] Megállapította, hogy „[a késedelmikamat-fizetés] […] a megsemmisítést kimondó ítéletben foglaltak teljesítésére irányuló intézkedés, […] [amelynek] célja, hogy átalányösszegben kompenzálja a követelés nyújtotta előnyök élvezetétől való megfosztást, illetve hogy az adóst ösztönözze a megsemmisítést kimondó ítéletben foglaltak mielőbbi teljesítésére”.[50] A Bíróság kimondta, hogy a Törvényszék következésképpen tévesen alkalmazta a jogot, amikor megállapította, hogy a Bizottság kompenzációs kamatokkal volt adós, miközben az ítélet teljesítése az EUMSZ 266. cikk első bekezdésével összhangban a késedelmi kamatok megítélését tette szükségessé.[51]

63. Legjobb tudomásom szerint a Bíróság IPK International ítélete volt az első eset, amikor a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a késedelmi kamatok célja, hogy átalányösszegben kompenzálja a követelés nyújtotta előnyök élvezetétől való megfosztást. Az ítélet nem tartalmaz sem indokot, sem magyarázatot e következtetésre vonatkozóan. Mindez Bot főtanácsnok indítványának 77. pontjából eredhet, amely szintén nem hivatkozik semmilyen indokra, és nem ad igazolást e következtetés alátámasztására. Bár a Bíróság hozzátette, hogy a késedelmi kamatok célja az is, hogy az adóst a megsemmisítést kimondó ítélet mielőbbi teljesítésére ösztönözze, első ízben állapította meg, hogy a kamatok a végrehajtandó ítélet kihirdetését megelőző időszakra is fizethetők. Nem azonnal nyilvánvaló ugyanis, hogy a fizetési követelések teljesítése ösztönzésének jogos célja hogyan érhető el azáltal, hogy az ítélet kihirdetését *megelőző* időszakra vonatkozóan késedelmikamat-fizetési kötelezettséget állapítanak meg, szemben azzal, amikor az ítélet kihirdetésének időpontjától *kezdődően* írnak elő késedelmikamat-fizetési kötelezettséget.[52] Amint azt a jelen indítvány 48. és 49. pontja megállapítja, az EUMSZ 266. cikkben semmi nem támasztja alá e következtetést.

64. A Wortmann ítéletben a Bíróság tartózkodott attól, hogy helyt adjon annak az érvelésnek, amely szerint valamely rendelet uniós bíróságok általi megsemmisítését követően a nemzeti hatóságok kötelesek késedelmi kamatot fizetni az e rendelet alapján jogalap nélkül beszedett dömpingellenes vámok után.[53] Ehelyett úgy ítélte meg, hogy „a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság által az érintett vállalkozásnak visszafizetett ugyanezen vámok összegéhez a megfelelő kamatokat hozzá kell számítani”.[54] Campos Sánchez-Bordona főtanácsnok is úgy vélte, hogy az IPK International ítéletet e jogvita egyedi körülményeire tekintettel kell értelmezni, és ebből nem lehet arra következtetni, hogy a Bíróság a késedelmi kamat meghatározására vonatkozó ítélkezési

47 Uo., 79. pont.

48 Uo., 90. pont.

49 2015. február 12-i Bizottság kontra IPK International ítélet (C-336/13 P, EU:C:2015:83).

50 Uo., 30. pont.

51 Uo., 38. pont. A szóban forgó megtámadott ítélet formálisan kimondta, hogy a Bizottságnak a megsemmisítést kimondó ítélet meghozatalának napjától a visszafizetés napjáig kompenzációs kamatot kell fizetnie, bár a késedelmi kamatokkal azonos kamatlábat alkalmazott: lásd a jelen indítvány 60. pontját.

52 A teljesség kedvéért hozzátenném, hogy ugyanez vonatkozik a kártérítési keresetekre is. Bár logikátlan lenne késedelmikamat-fizetési kötelezettséget megállapítani, mielőtt az uniós bíróságok megállapítják a kár fennállását, észszerű lehet e kötelezettséget előírni, ha az ítélet kár fennállását állapítja meg, és az uniós intézmény ezt követően nem fizeti meg haladéktalanul a kártérítést.

53 2017. január 18-i Wortmann ítélet (C-365/15, EU:C:2017:19, 14., 15. és 35. pont).

54 Uo., 38. pont.

gyakorlatának irányát meg kívánta volna változtatni.[55] A továbbiakban kifejtette, hogy bár az ítélkezési gyakorlat kimondta azon uniós jogi elvet, amely szerint az uniós jog megsértésével jogalap nélkül kifizetett összegeket a jogosulatlan befizetés teljesítésétől számítva kamatokkal együtt kell visszafizetni, ebből nem következik, hogy e naptól kezdődően késedelmi kamatot kell fizetni.[56]

65. A megtámadott ítélet a Bíróság Guardian Europe ítéletére is hivatkozik. 2014 novemberében a Guardian Europe sikerrel járt a Bizottság által vele szemben 2007-ben kiszabott bírság csökkentésére irányuló keresetével.[57] 2014 decemberében a Bizottság az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikkének (4) bekezdése alapján visszafizette a bírság törölt részét az ezen összeg után járó, 988 620 EUR-t kitevő kamatokkal együtt.[58] A Guardian Europe ezt követően kártérítési pert indított az Európai Unió ellen a bírósági eljárás elhúzódása miatt állítólag elszenvedett károk miatt. Ezt a kártérítési keresetet elfogadhatónak ítélték, mivel az nem támadta meg a 2014. decemberi, jogerőre emelkedett határozatot.[59] A Törvényszék 654 523,43 EUR összegű vagyoni kártérítést ítélt meg, amelyet a Guardian Europe letelepedése szerinti tagállam éves inflációs rátájának megfelelő, a Törvényszék ítélete kihirdetésének napjáig számított „kompenzációs kamatokkal" növelt. A Törvényszék az ezen ítélet kihirdetésétől a fizetés teljesítéséig késedelmi kamatot is megítélt ezen összeg után.[60]

66. Az Európai Unió fellebbezésében azt állította, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor elutasította a kereset elfogadhatatlanságára vonatkozó jogalapját. Miközben a Bíróság e tekintetben helybenhagyta a Törvényszék megállapítását,[61] úgy tűnik, hogy a Bíróság tévesen értelmezte a Törvényszék ítéletét, amennyiben azt állította, hogy a 988 620 EUR összeg „késedelmi kamat" volt,[62] holott az valójában a Bizottság által az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikkének (4) bekezdése alapján fizetett „felmerült kamatoknak" felelt meg.[63] A Bíróság végül arra a következtetésre jutott, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor kártérítést ítélt meg a Guardian Europe részére, és elutasította a kártérítési keresetet.[64]

67. A Printeos ítélet, amelyre a megtámadott ítélet hivatkozik, az ítélkezési gyakorlat legutóbbi jelentős fejleményének tűnik. A Bizottság a versenyszabályok megsértése miatt bírságot szabott ki a Printeos vállalkozással szemben, amelyet e vállalkozás ideiglenesen megfizetett.[65] E határozat megsemmisítését követően a Bizottság a bírság teljes összegét kamat nélkül visszafizette, mivel az alap, amelybe a bírságot befektette,[66] negatív hozamot hozott.[67] A Printeos az EUMSZ 266. cikknek az EUMSZ 340. cikk második bekezdésével összefüggésben értelmezett második bekezdése alapján kártérítési keresetet nyújtott be.[68] A tárgyaláson a Printeos azt

[55] Campos Sánchez-Bordona főtanácsnok Wortmann ügyre vonatkozó indítványa (C-365/15, EU:C:2016:663, 71. és 72. pont).

[56] Uo., 59. és 74. pont.

[57] 2014. november 12-i Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítélet (C-580/12 P, EU:C:2014:2363).

[58] 2017. június 7-i Guardian Europe kontra Európai Unió ítélet (T-673/15, EU:T:2017:377, 51., 54. és 55. pont).

[59] Uo., 64. és 65. pont.

[60] Uo., 168–172. pont.

[61] 2019. szeptember 5-i Európai Unió kontra Guardian Europe és Guardian Europe kontra Európai Unió ítélet (C-447/17 P és C-479/17 P, EU:C:2019:672, 65. pont).

[62] Uo., 57. pont.

[63] Lásd: 2017. június 7-i Guardian Europe kontra Európai Unió ítélet (T-673/15, EU:T:2017:377, 51., 54. és 55. pont).

[64] 2019. szeptember 5-i Európai Unió kontra Guardian Europe és Guardian Europe kontra Európai Unió ítélet (C-447/17 P és C-479/17 P, EU:C:2019:672, 149. pont).

[65] 2019. február 12-i Printeos kontra Bizottság ítélet (T-201/17, EU:T:2019:81, 1. és 15. pont).

[66] Az 1268/2012/EK felhatalmazáson rendelet 90. cikkének (4) bekezdése alapján.

[67] 2019. február 12-i Printeos kontra Bizottság ítélet (T-201/17, EU:T:2019:81, 18., 23. és 26. pont). A referencia-időszakban a Printeos székhelye szerinti tagállamban az inflációs ráta 0% volt (uo., 44. pont).

[68] Uo., 36. és 37. pont.

állította, hogy a kompenzációs kamat megfizetésére irányuló kereseti kérelmet késedelmi kamatra irányuló kérelemként kell értelmezni. Annak ellenére, hogy a Printeos egy további utalást tett arra, hogy nem kívánja fenntartani, hogy az EUMSZ 266. cikk első bekezdésének megsértése a kártérítési igényének elsődleges jogalapja,[69] a Törvényszék e rendelkezésre alapozta elemzését.[70] A Törvényszék a Bíróság IPK International ítéletére és Bot főtanácsnok IPK International ügyre vonatkozó indítványára[71] támaszkodva arra a következtetésre jutott, hogy az EUMSZ 266. cikk első bekezdése arra kötelezi a Bizottságot, hogy fizesse vissza a bírság tőkeösszegét, valamint a késedelmi kamatokat annak érdekében, hogy átalányösszegben kompenzálja a bírság ideiglenes beszedésének időpontjától a tőkeösszeg visszafizetésének időpontjáig terjedő időszak során az említett összeg nyújtotta előnyök élvezetétől való megfosztást.[72]

68. A Printeos ítélet megállapította, hogy a Törvényszék a *iura novit curia* elvének megfelelően jogosult volt a követelt kamatot késedelmi kamatnak minősíteni, nem pedig a felperes eredeti kérelmének megfelelő kompenzációs kamatnak.[73] Ami az ügy érdemét illeti, a Bíróság különbséget tett a késedelmi kamat és a kompenzációs kamat között. A késedelmi kamat arra irányul, hogy átalányösszegben kompenzálja a követelés nyújtotta előnyök élvezetétől való megfosztást, és arra ösztönözze az adóst, hogy a lehető leghamarabb teljesítse az e követelés megfizetésére irányuló kötelezettségét,[74] míg a kompenzációs kamat célja, hogy a kár összegének bíróság által történő értékeléséig bekövetkezett időmúlást kompenzálja, az adósnak felróható bármely késedelemtől függetlenül.[75] A Bíróság tehát arra a következtetésre jutott, hogy a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor a Bizottságot késedelmi kamat megfizetésére kötelezte.[76] Mivel az ügy egy meghatározott összeg, nevezetesen a Printeosra kiszabott, törölt bírság visszafizetésére vonatkozott, nem merült fel a kompenzációs kamat kérdése.[77]

69. A Printeos ítélethez kapcsolódóan a következő négy észrevételt kell tennem.

70. Először is, a kompenzációs kamat fogalmának a Bíróság által az EUMSZ 266. cikknek az EUMSZ 340. cikk második bekezdésével együttesen értelmezett második bekezdésére való hivatkozással oly módon történő felépítése, hogy az az idő múlása miatti pénzveszteség megtérítésére korlátozódik, túlságosan szűk. A valamely jogalap nélküli fizetés miatti kompenzáció megítélését számos ok indokolhatja, többek között az, hogy e pénzeszköz elérhetetlensége miatt elmaradt egy konkrét üzleti lehetőség, amelyet a Deutsche Telekom a Törvényszék elé terjesztett tények alapján nem tudott bizonyítani.[78]

71. Másodszor, a Bíróság az IPK International ítéletre[79] hivatkozott annak alátámasztása érdekében, hogy a késedelmi kamat célja, hogy átalányösszegben kompenzálja a követelés nyújtotta előnyök élvezetétől való megfosztást. Amint azt a jelen indítvány 63. pontja megjegyzi,

[69] Uo., 32. pont.

[70] Uo., 53. és az azt követő pontok.

[71] 2015. február 12-i Bizottság kontra IPK International ítélet (C-336/13 P, EU:C:2015:83) és Bot főtanácsnok Bizottság kontra IPK International ügyre vonatkozó indítványa (C-336/13 P, EU:C:2014:2170).

[72] 2019. február 12-i Printeos kontra Bizottság ítélet (T-201/17, EU:T:2019:81, 33., 56. és 67. pont). Megjegyzendő, hogy a Printeos meghatározta ezt a referencia-időszakot.

[73] 2021. január 20-i Bizottság kontra Printeos ítélet (C-301/19 P, EU:C:2021:39, 54. pont).

[74] Uo., 55. pont.

[75] Uo., 56. pont.

[76] Uo., 68., 69. és 104. pont.

[77] Uo., 78. és 79. pont.

[78] 2022. január 19-i Deutsche Telekom kontra Bizottság ítélet (T-610/19, EU:T:2022:15, 39–52. pont).

[79] 2015. február 12-i Bizottság kontra IPK International ítélet (C-336/13 P, EU:C:2015:83, 30. pont).

úgy tűnik, hogy ez az állítás Bot főtanácsnok említett ügyre vonatkozó indítványából[80] származik, amely nem hivatkozott semmilyen indokra, és nem adott magyarázatot annak alátámasztására. A véleményezők bírálták ezt az ítélkezési gyakorlatot, mivel a késedelmi kamat meghatározásának megváltoztatásával elmosta a késedelmi kamat és a kompenzációs kamat közötti különbségtételt.[81] Ehhez hasonlóan úgy vélekednek továbbá, hogy az ítélkezési gyakorlat összekeveri a késedelmi kamat és a kompenzációs kamat közötti különbségtételt.[82] Míg a késedelmi kamat a tartozás gyors rendezésére ösztönöz, és a kártérítés összegét megállapító ítélet meghozatalának napjától a kifizetésig számítandó, addig a kompenzációs kamat az ítélet meghozatalát megelőző időszakot veszi figyelembe, mivel célja a pénzeszközök nyújtotta előny megvonása által okozott kár megtérítése.[83] Véleményem szerint ezek az észrevételek meggyőző magyarázatot adnak a késedelmi és a kompenzációs kamat közötti különbségtétel fennállására, amely teljesen hiányzik az e kritikák által érintett ítélkezési gyakorlatból.

72. Harmadszor, arra a kritikára válaszolva, hogy a késedelmikamat-fizetési kötelezettség nem ösztönöz az ítéletben foglaltak teljesítésére, mivel e kamatot a bírság ideiglenes megfizetésének időpontjától számítják, a Bíróság megállapította, hogy ez az ösztönzés csak az egyik a két cél közül, amelyet a késedelmi kamat fizetése követ, a másik az, hogy átalányösszegben kompenzálja a pénzeszközök nyújtotta előnyök élvezetétől való megfosztást.[84] Ez a válasz ismét csak összemossa a kompenzációs és a késedelmi kamat fogalmát, anélkül hogy erre bármilyen indokot vagy magyarázatot adna.[85] A kompenzációs kamat célja a kompenzáció biztosítása. A késedelmi kamat célja az esedékessé vált tartozások gyors megfizetésének biztosítása. Nem lehet elmosni az e két fogalom között fennálló különbséget.

73. Negyedszer a Bíróság hozzátette, hogy a bírság ideiglenes megfizetésétől számított késedelmikamat-fizetési kötelezettség „arra ösztönzi az érintett intézményt, hogy különös figyelmet tanúsítson az ilyen határozatok elfogadása során”.[86] Ez a válasz figyelmen kívül hagyja azt a kritikát, amely szerint az ítélet kihirdetését megelőző időszakra vonatkozó késedelmikamat-fizetési kötelezettség nem képes arra ösztönözni, hogy az ítéletnek a lehető leghamarabb eleget tegyenek, és ez a késedelmi kamat lényegi jellemzője. A Bíróság szerint a késedelmikamat-fizetési kötelezettség kockázatának való kitettség arra kellene, hogy késztesse a Bizottságot, hogy különös figyelmet fordítson arra, hogy a bírságok kiszabásakor ne járjon el jogellenesen. Az uniós intézményeknek, beleértve a Bíróságot is, általános kötelezettségük, hogy ne kövessenek el jogsértéseket. Ilyen esetben a Szerződések úgy rendelkeznek, hogy a megfelelő jogorvoslatok az EUMSZ 266. cikk első bekezdése alapján történő helyreállítás és az elszenvedett kárnak az EUMSZ 266. cikknek az EUMSZ 340. cikk második bekezdésével összefüggésben értelmezett második bekezdése alapján történő megtérítése.

[80] Bot főtanácsnok Bizottság kontra IPK International ügyre vonatkozó indítványa (C-336/13 P, EU:C:2014:2170, 77. pont).

[81] Cano Gámiz, P., „The EC’s obligation to pay default interest following Printeos and Deutsche Telekom”, *European Competition Law Review*, 2022, 43(10). kötet, 480–484. o. Buytaert, T., „Obligation for EU institutions to pay default interest on repaid fines: Case C-301/19 P Printeos”, *Journal of European Competition Law & Practice*, 2022, 13(5). kötet, 353. o.

[82] Banha Coelho, G., „Printeos: Obligation to pay default interest when repaying a fine after annulment”, *Journal of European Competition Law & Practice*, 2019, 10(9). kötet, 552–554. o.

[83] Uo. Hasonlóképpen Miguet szerint a késedelmi kamat megfizetése szükségszerűen összefügg azzal, hogy az adós késedelmesen egyenlíti ki tartozását (lásd: Miguet, J., „Intérêts moratoires”, *JurisClasseur Procédure civile*, 2022, 800-90. szám). Hasonló megfontolások találhatók itt: Casteren, A., „Article 215(2) EC and the Question of Interest”, Heukels T. és McDonnell, A., „The Action for Damages in Community Law”, *Kluwer Law International*, Hága, 1997, 207. o.

[84] 2021. január 20-i Bizottság kontra Printeos ítélet (C-301/19 P, EU:C:2021:39, 84. és 85. pont).

[85] Lásd a jelen indítvány 60–63. pontját.

[86] 2021. január 20-i Bizottság kontra Printeos ítélet (C-301/19 P, EU:C:2021:39, 86. pont).

74. A Bíróságnak a Printeos ítéletet követő ítélkezési gyakorlatára hivatkozva úgy tűnik, hogy a jogalap nélküli megfizetés napjától a visszafizetésig felszámított „késedelmi kamat” egyidejű célja, hogy a) átalányösszegben kompenzálja a követelés nyújtotta előnyök élvezetétől való megfosztást; b) ösztönözzön az ítélet teljesítésére; és c) ösztönözzön arra, hogy az uniós intézmények különös figyelmet fordítsanak a határozatok meghozatala során. A jelen indítvány rámutat arra, hogy a „késedelmi kamat” nem az EUMSZ 266. cikk első bekezdése által előírt helyreállítási kamat, és nem is az EUMSZ 266. cikk második bekezdése által elérhetővé tett kompenzációs kamat.[87] A Szerződések nem tartalmaznak jogalapot olyan kamatfizetés előírására, amelyet a Printeos ítélet taglalni látszik. Az ilyen „késedelmi kamatok” – kivéve, ha azokat az ítélet kihirdetését követő időszakra vetik ki – nem lehetnek alkalmasak arra, hogy az ítélet teljesítésére ösztönözzenek az ítélet meghozatalát megelőzően, amely ezenkívül az EUMSZ 266. cikk első bekezdése alkalmazásának feltétele. Az az állítás, hogy az ilyen „késedelmi kamat” ösztönzőleg hat a jogszabályok betartására, nem csupán egy olyan sajátos koncepciót vezet be, amely szerint a Bíróság valamiféle fegyelmi funkciót tölt be annak érdekében, hogy emlékeztesse az uniós intézményeket kötelezettségeik betartására, hanem olyan büntető jellegű elemet is bevezet, amelyre az EUMSZ 266. cikk első bekezdése semmilyen jogalapot nem biztosít. Végezetül a Szerződések nem tartalmaznak semmiféle kötelezettséget a kamatok átalányösszegben történő megfizetésére. Bármilyen kamatfizetési kötelezettséget a körülményektől függően azon négy jogi kötelezettség közül egy vagy több alapján kell értékelni, amelyekre a fél e célból hivatkozhat: a helyreállítás, a kártérítés, a jogalap nélküli gazdagodás átadása és bármilyen ilyen összeg gyors megfizetése.

75. A nemrégiben hozott Gräfendorfer ítéletben a Bíróság megállapította, hogy minden olyan jogalanynak, akitől a nemzeti hatóság az uniós jog megsértésével díj, vám, adó vagy más illeték megfizetését követelte, az uniós jog értelmében joga van ahhoz, hogy az érintett tagállamtól a megfelelő pénzösszeg és az ezen összeg elérhetetlensége miatti kompenzáció érdekében fizetendő kamatok visszafizetését kérje.[88] Ezen ítéletből az következik, hogy a jogalap nélkül megfizetett összegek elérhetetlenségéből eredő veszteségek megtérülhetnek a helyreállítás nyújtására és/vagy kártérítés fizetésére vonatkozó kötelezettség alapján. Ezen ítéletben semmi nem támasztja alá azt az elgondolást, hogy az uniós jog előírja a nemzeti hatóságok számára, hogy az uniós jog megsértésével megfizetett pénzösszeg után a megfizetés időpontjától számítva késedelmi kamatot fizessenek. A Bíróságnak a Gräfendorfer ítéletben alkalmazott megközelítése következtében úgy tűnik, hogy az a meglehetősen furcsa helyzet áll elő, hogy egy uniós intézménynek, amelyről megállapítják, hogy jogalap nélkül kapott pénzt, késedelmi kamatot kell fizetnie, amelyet a pénzösszeg átvételétől a visszafizetés időpontjáig kell számítani, míg egy nemzeti hatóságnak, amely hasonló körülmények között kapott pénzt, csupán a jogalap nélkül megfizetett összegek elérhetetlenségét kell kompenzálnia. Ezt az eltérő bánásmódot nem indokolták, és távolról sem világos, hogyan lehetne igazolni.

76. Az uniós jog értelmezésével és alkalmazásával kapcsolatos jogos véleménykülönbségek fennállása a Bíróság előtti fellebbezési eljárás általános jellemzője.[89] A késedelmikamat-fizetési kötelezettség Bizottság részére történő előírása az ítéletben foglaltak késedelmes teljesítésének hiányában különösen nem tűnik megfelelőnek, ha az uniós bíróságok előtti peres eljárás jelentős időszakon keresztül tarthat, amire a Bizottságnak nincs ráhatása.[90] A teljesség kedvéért

[87] Lásd a jelen indítvány 47–50. pontját és 77. pontját.

[88] 2022. április 28-i Gräfendorfer Geflügel- und Tiefkühlfeinkost Produktions és társai ítélet (C-415/20, C-419/20 és C-427/20, EU:C:2022:306, 51. és 52. pont).

[89] Nem ritka, hogy a Törvényszék úgy ítéli meg, hogy az uniós intézmények által elfogadott valamely intézkedés jogsértő, és a Bíróság ezzel ellentétes következtetésre jut.

[90] Ez az érv még inkább meggyőző, ha a Bíróság úgy határoz, hogy az ügyet visszautalja a Törvényszék elé, ami jelentősen meghosszabbíthatja az eljárás időtartamát.

hozzátenném, hogy a Deutsche Telekom érvelésével ellentétben a hatályos jog szerint a Bizottság nem halaszthatja el a bírság beszedését az uniós bíróságok előtt folyó peres eljárások lezárásáig.[91] A költségvetési rendelet 78. cikkének (2) bekezdése értelmében a Bizottság számára rendelkezésre bocsátott saját forrásokat és bármely követelést beszedési megbízás „állapít meg". Az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikkének (1) bekezdése előírja továbbá, hogy amennyiben a Bíróságnál keresetet nyújtanak be egy pénzbírságot kiszabó bizottsági határozattal szemben, az adós ideiglenesen átutalja az érintett összeget, vagy pénzügyi biztosítékot nyújt. E rendelkezésekben semmi sem hatalmazza fel a Bizottságot arra, hogy a bírság beszedését a peres eljárás lezárásáig elhalassza.

77. Összefoglalva, ha megállapítást nyer, hogy valamely vállalkozás jogalap nélkül fizetett valamely uniós intézmény részére, akkor azt az összeget, amelyet ezen intézménynek a jogszabály alapján vissza kell térítenie a vállalkozás részére, az alábbi négy követelményre tekintettel kell kiszámítani:

– biztosítani kell, hogy a vállalkozás pénzben kifejezve pontosan ugyanazt az értéket kapja, mint az általa megfizetett összeg *(restitutio in integrum)*, az EUMSZ 266. cikk első bekezdésének megfelelően;

– az EUMSZ 266. cikk második bekezdése alapján az EUMSZ 340. cikk második bekezdésével összefüggésben értelmezve a vállalkozás részére meg kell téríteni a pénzeszközeinek elérhetetlensége miatt elszenvedett károkat;

– az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikkének (4) bekezdése értelmében az uniós intézménynek vissza kell szolgáltatnia a jogalap nélkül szerzett gazdagodást;

– amint ezek az összegek megállapításra kerülnek, az uniós intézmény köteles haladéktalanul visszatéríteni azokat, hogy elkerülje az EUMSZ 266. cikk első bekezdése szerinti kötelezettségeinek elmulasztását.

78. Az első fellebbezési jogalapot e következtetések fényében fogom értékelni.

– *A fellebbezés értékelése*

79. A késedelmi kamat célja, hogy ösztönözze az adóst az uniós bíróságok ítéleteiben foglaltak haladéktalan teljesítésére. A Bizottság 2019 februárjában eleget tett a 2018. évi ítéletnek, és visszafizette a bírság törölt részét. Ebből következik, hogy a Bizottság által esetlegesen fizetendő késedelmi kamatok kizárólag az e két időpont közötti időszakra vonatkoznak. Amennyiben a Törvényszék a megtámadott ítéletben a 2018. évi ítélet kihirdetését megelőző időszakra vonatkozóan állapított meg késedelmikamat-fizetési kötelezettséget, tévesen alkalmazta a jogot. Ez a következtetés nem érinti a Bizottság azon kötelezettségét, hogy tiszteletben tartsa a *restitutio in integrum* elvét, amely magában foglalja a pénz értékcsökkenését figyelembe vevő összeg visszafizetésének kötelezettségét,[92] és nem érinti a Deutsche Telekom azon jogát, hogy kártérítést követeljen a bírság ideiglenes beszedése következtében esetlegesen elszenvedett kárért (amellyel élt), illetve a Bizottság jogalap nélküli gazdagodására alapozott érvelést. Annak megállapítását javaslom a Bíróságnak, hogy az első fellebbezési jogalap első része megalapozott.

[91] Lásd a költségvetési rendelet 78. és azt követő cikkeit, valamint az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikkét.

[92] Bár az inflációs ráta általában pozitív, néha lehet nulla (mint a referencia-időszak esetében a 2021. január 20-i Bizottság kontra Printeos ítéletben (C-301/19 P, EU:C:2021:39), és kivételesen negatív is.

80. Ami azt az érvet illeti, hogy a megtámadott ítélet ellentétes a Printeos ítéletet megelőzően kialakult ítélkezési gyakorlattal, megjegyzem, hogy a korai ítélkezési gyakorlat egyértelműen megkülönböztette a késedelmi kamatot a kompenzációs kamattól. A Corus ítélet elindított egy folyamatot, amelynek során először olyasvalaminek a leírására használták a „késedelmi kamat” kifejezést, ami nem az, majd az IPK International ítélet annyira elmosta a késedelmi kamat és a kompenzációs kamat közötti különbségtételt, hogy az eltűnt. Hozzátehetjük, amint azt a Bizottság helyesen megjegyzi, hogy a Bíróság Guardian Europe ítélete nem támasztja alá azt az állítást, amely szerint a Bizottság köteles késedelmi kamatot fizetni, mivel ebben az ügyben az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikke (4) bekezdésének megfelelően fizetett kamatot, amely aktus miatt a Bíróság nem támasztott kifogást a Bizottsággal szemben. Ennélfogva annak megállapítását javaslom a Bíróságnak, hogy az első fellebbezési jogalap második része megalapozott.

81. A Bizottság azt állítja, hogy a megtámadott ítéletnek meg kellett volna vizsgálnia a Deutsche Telekom által az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikkének (4) bekezdésével szemben emelt jogellenességi kifogást, mivel e rendelkezés a jelen ügy körülményeire irányul.[93] Az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikkének (4) bekezdése nem érinti az EUMSZ 266. cikk első bekezdése által a Bizottságra rótt kötelezettségeket, mivel e rendelkezés nem a Szerződés e rendelkezésének való megfelelést hivatott biztosítani, és valójában nem is teheti ezt meg. Azt javaslom tehát a Bíróságnak, hogy utasítsa el az első fellebbezési jogalap harmadik részét.

82. A jelen indítvány 47–50. és 69–74. pontjában kifejtett indokok alapján a bírság ideiglenes megfizetésének a Bizottság általi átvétele nem jelentett olyan – akár kellően súlyos, akár más jellegű – jogszabálysértést, amely a 2018. évi ítélet kihirdetése előtt megállapítható lett volna. Ennélfogva nem felelős a tekintetben, hogy a Deutsche Telekom részére késedelmi kamatot fizessen az ezen esemény bekövetkezését megelőző időszakra vonatkozóan. Kizárólag ezen az alapon, és anélkül, hogy a Bizottság által felhozott egyéb érveket vizsgálni kellene, annak megállapítását javaslom a Bíróságnak, hogy az első fellebbezési jogalap negyedik része megalapozott.

83. Az első fellebbezési jogalap ötödik részében a Bizottság azt állítja, hogy a 2018. évi ítélet *ex tunc* hatálya nem kötelezi a Bizottságot arra, hogy a bírság ideiglenes beszedésének időpontjától kezdődően késedelmi kamatot fizessen. Az EUMSZ 299. cikk értelmében a vállalkozásokra vagyoni kötelezettséget rovó bizottsági határozatok azonnal végrehajthatók. A 2018. évi ítéletnek a bírság összegét csökkentő *ex tunc* joghatása miatt a Bizottságnak vissza kellett térítenie a Deutsche Telekom részére azt az összeget, amelyet jogellenesen szedett be. E visszatérítés végrehajtása során az EUMSZ 266. cikk első bekezdése előírta a Bizottság számára, hogy vegye figyelembe a pénznek az ideiglenes beszedés időpontja és a 2018. évi ítélet kihirdetésének időpontja közötti időmúlásból eredő értékcsökkenését. E kötelezettség nem terjedt ki arra, hogy a Bizottság fizessen a Deutsche Telekom részére az ideiglenes megfizetés napjától a 2018. évi ítélet kihirdetésének napjáig számított késedelmi kamatot. Ezért azt javaslom a Bíróságnak, hogy adjon helyt az első fellebbezési jogalap ötödik részének.

[93] Lásd a megtámadott ítélet 105. pontját.

84. Az ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottság olyan politikát folytathat, amely biztosítja, hogy az uniós versenyjog megsértése esetén kiszabott szankcióknak visszatartó ereje legyen.[94] Egy ilyen politika nem befolyásolhatja a Bizottság késedelmikamat-fizetési kötelezettségét olyan esetekben, amikor a Bizottság nem teljesíti haladéktalanul az ítéletet. Ezért azt javaslom a Bíróságnak, hogy utasítsa el az első fellebbezési jogalap hatodik részét.

85. Azt javaslom a Bíróságnak, hogy az első fellebbezési jogalap első, második, negyedik és ötödik részének adjon helyt, és e jogalap többi részét utasítsa el.

2. Téves jogalkalmazás a fizetendő késedelmi kamat mértékének meghatározásakor

– A felek érvei

86. A Bizottság négy érvet hoz fel második fellebbezési jogalapjának alátámasztására, amelyek szerint a megtámadott ítélet téves jogalkalmazást tartalmaz, amennyiben a Törvényszék analógia útján az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikke (2) bekezdésének b) pontját alkalmazta, amikor arról határozott, hogy a fizetendő késedelmi kamatot az EKB irányadó refinanszírozási műveleteire alkalmazott, három és fél százalékponttal növelt kamatláb alapján kell kiszámítani.

87. Először is, az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikke (2) bekezdésének b) pontja szabályozza a késedelmi kamatok adósok általi megfizetését, amennyiben késedelmesen fizetnek a Bizottság részére a terhelési értesítés alapján, amelynek tartalmaznia kell bizonyos információkat. A késedelmi kamat jellegéből adódóan nem számítható fel addig, amíg a tőkeösszeg megfizetésére vonatkozó kötelezettség nem áll fenn.

88. Másodszor, a Bíróság Guardian Europe ítéletében[95] a késedelmi kamatra való hivatkozás téves, mivel ebben az ügyben az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikke alapján kiszámított „kamat” megfizetéséről volt szó, amely eljárást a Bíróság jóváhagyta.

89. Harmadszor, a megtámadott ítélet tévesen értelmezi a Printeos ítéletet, amelyben a Bíróság a Printeos kérelmére az EKB irányadó refinanszírozási műveleteire alkalmazott, két százalékponttal növelt kamatlábat ítélt meg. Sem a Törvényszék, sem a Bíróság nem ítélt meg az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikke (2) bekezdésének b) pontjában meghatározott mértékű, a bírság ideiglenes beszedésének időpontjától számított késedelmi kamatot.

90. Negyedszer, a megtámadott ítélet 135. pontja tévesen alkalmazta a jogot, amikor analógiát vont a Deutsche Telekom azon helyzete, amelybe akkor került volna, ha elmulasztotta volna a bírság megfizetését, és azon helyzet között, amelybe a Bizottság a 2018. évi ítélet kihirdetését követően került. Ezek a helyzetek nem hasonlíthatók össze. Míg a Deutsche Telekomnak a 2014. évi határozat alapján bírságot kellett fizetnie, amely határozatot a 2018. évi ítélet általi részleges megsemmisítéséig megillette az érvényesség vélelme, a Bizottság nem volt köteles az említett ítélet kihirdetése előtt az ideiglenesen beszedett bírság egy részét visszafizetni.

[94] Lásd ebben az értelemben: 1983. június 7-i Musique diffusion française és társai kontra Bizottság ítélet (100/80–103/80, EU:C:1983:158, 106. pont).

[95] 2019. szeptember 5-i Európai Unió kontra Guardian Europe és Guardian Europe kontra Európai Unió ítélet (C-447/17 P és C-479/17 P, EU:C:2019:672, 56. pont).

91. Abban az esetben, ha a Bíróság elutasítja ezeket az érveket, a Bizottság előadja, hogy a késedelmi kamatot az EKB irányadó refinanszírozási műveleteire alkalmazott, másfél százalékponttal megnövelt kamatláb alapján kell kiszámítani az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikkének (4) bekezdése alapján, amely akkor alkalmazandó, ha az adós nem nyújt bankgaranciát a vonatkozó határidőn belül. További másodlagosan a Bizottság azt kéri a Bíróságtól, hogy határozza meg a megfelelő kamatlábat, amelyet a késedelmi kamatlábnál alacsonyabban kell megállapítani, mivel ez utóbbi büntető jellegű.

92. A Deutsche Telekom előadja, hogy a második fellebbezési jogalapot el kell utasítani, mivel a Printeos ítélet egyértelműen megállapítja, hogy a Bizottság az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján az EKB irányadó refinanszírozási műveleteire alkalmazott, három és fél százalékponttal növelt kamatláb szerinti késedelmi kamatot köteles fizetni. A Törvényszék így a megtámadott ítélet meghozatalakor nem rendelkezett mérlegelési jogkörrel. A Bíróság Guardian Europe ítélete „késedelmi kamatra”, és nem az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 90. cikke szerinti „kamatra” hivatkozik.

93. A Deutsche Telekom azt is előadja, hogy az 1268/2012/EK felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikkének (4) bekezdése által előírt késedelmi kamat mértéke nem alkalmazható analógia útján, mivel a bankgarancia nyújtásának elmulasztása nem hasonlítható össze a jogalap nélkül megfizetett pénzösszeg utáni késedelmi kamat megfizetésének kötelezettségével. Ennek az az oka, hogy az a vállalkozás, amely a bírság ideiglenes megfizetése helyett bankgaranciát nyújt, jelentős kapcsolódó költségeket visel, amelyeket a Bizottságtól nem tud behajtani, még akkor sem, ha az uniós bíróságok később törlik vagy csökkentik a bírságot.

– *Értékelés*

94. Ha a Bíróság helyt ad az első fellebbezési jogalapnak, annak megállapítását javaslom a Bíróságnak, hogy a második fellebbezési jogalap is megalapozott, mivel a jelen ügyben a késedelmi kamat nem alkalmazható a jelen indítvány 47–50. és 69–74. pontjában kifejtett okok miatt. Mindenesetre, noha az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikke (2) bekezdésének b) pontja előírja a késedelmi kamat mértékét, az olyan körülmények között alkalmazható, amelyek a jelen ügyben nem állnak fenn. Az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikkének e rendelet 80. cikke (3) bekezdésének b) és c) pontjával összefüggésben értelmezett (1) bekezdéséből egyértelműen kitűnik, hogy késedelmi kamat csak akkor fizetendő, ha a Bizottság által a tartozás megfizetésére előírt határidő lejárt. Ez nem alkalmazható analógia útján az uniós bíróságok által hozott, a tartozás fennállását és összegét is megállapító ítéletet megelőzően esedékes összegek után járó kamatok kiszámítására. Az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendelet 83. cikke (2) bekezdésének b) pontja szerinti késedelmi kamat mértéke tehát nem releváns az ezen összeg után felszámítható kamatláb szempontjából.

95. Azt javaslom a Bíróságnak, hogy adjon helyt a második fellebbezési jogalapnak, és következésképpen helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet.

IV. A Törvényszékhez benyújtott kereset

96. Az Európai Unió Bírósága alapokmánya 61. cikke első bekezdésének második mondata értelmében a Bíróság a Törvényszék határozatának hatályon kívül helyezése esetén az ügyet érdemben maga is eldöntheti, ha a per állása megengedi.

97. A jelen indítvány 79–85., 94. és 95. pontjában kifejtett megfontolásokra tekintettel azt javaslom a Bíróságnak, hogy a megtámadott ítélet alapjául szolgáló ügyben a vitatott határozat megsemmisítése és a később törölt bírság összege után az ideiglenes beszedés időpontjától számított késedelmi kamat formájában történő kártérítés megítélése iránt benyújtott keresetet utasítsa el.

V. A költségek

98. A Bíróság eljárási szabályzata 184. cikkének (2) bekezdése értelmében, ha a fellebbezés megalapozott, és a Bíróság maga hoz a jogvita kapcsán végleges határozatot, a Bíróság határoz a költségekről.

99. Az eljárási szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése alapján, amelyet e szabályzat 184. cikkének (1) bekezdése értelmében a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.

100. Az eljárási szabályzat 138. cikkének (3) bekezdése alapján részleges pernyertesség esetén mindegyik fél maga viseli saját költségeit. Azonban, ha az ügy körülményei alapján indokoltnak látszik, a Bíróság határozhat úgy, hogy a fél saját költségein felül viseli a másik fél költségeinek egy részét is.

101. A Bizottság által a jelen fellebbezés keretében felvetett kérdések a Törvényszék[96] és a Bíróság[97] előtt folyamatban lévő számos perben aktuálisak, és a Bíróság által a jelen fellebbezés tárgyában meghozandó ítélet valószínűleg döntő lesz az említett perekben. Tehát véletlen, hogy a Deutsche Telekom került az ellenérdekű fél szerepébe, amelyben képviselői jól helyt álltak. E körülmények között úgy vélem, hogy aránytalan lenne egyetlen vállalkozást felelőssé tenni az összes felmerült költség viseléséért egy olyan ügyben, amelyről könnyen kiderülhet, hogy irányadó ügy. Tekintettel arra, hogy a jog jelenlegi állapota a jelek szerint szükségtelenül bonyolulttá tette az említett kapcsolódó eljárásokban eldöntendő kérdéseket, úgy vélem, hogy észszerű volt, hogy a Deutsche Telekom a vitatott határozat megsemmisítése iránti keresetet nyújtott be, és hogy a Bizottság a Törvényszék keresetnek helyt adó ítéletével szemben fellebbezést nyújtott be a Bírósághoz. Következésképpen azt javaslom a Bíróságnak, hogy a feleket a teljes eljárás során felmerült saját költségeik viselésére kötelezze.

VI. Végkövetkeztetések

102. A fenti megfontolásokra tekintettel azt javaslom a Bíróságnak, hogy:

1) helyezze hatályon kívül az Európai Unió Törvényszékének 2022. január 19-i Deutsche Telekom kontra Bizottság ítéletét (T-610/19, EU:T:2022:15);

2) utasítsa el a T-610/19. sz. Deutsche Telekom kontra Bizottság ügyben benyújtott keresetet;

[96] Tudomásom szerint legalább nyolc olyan kereset van folyamatban a Törvényszék előtt, amely ugyanazon jogi kérdéseket érinti, mint amelyek a jelen fellebbezés keretében felmerültek.

[97] Úgy tudom, hogy legalább egy olyan fellebbezés van folyamatban a Bíróság előtt, amely ugyanazon jogi kérdéseket érinti, mint amelyek a jelen fellebbezés keretében felmerültek.

3) kötelezze a Deutsche Telekom AG-t és az Európai Bizottságot a T-610/19. sz. Deutsche Telekom kontra Bizottság ügyben és a C-221/22. P. sz. Bizottság kontra Deutsche Telekom ügyben felmerült saját költségeik viselésére.